

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. sausio 24 d.
(OR. en)

5785/24

Tarpinstitucinė byla:
2024/0009(NLE)

UD 12
COMER 16
MED 7
WTO 11

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2024 m. sausio 23 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2024) 19 final
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS SPRENDIMAS dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, dėl to susitarimo 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ pakeitimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2024) 19 final.

Pridedama: COM(2024) 19 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 01 23
COM(2024) 19 final

2024/0009 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, dėl to susitarimo 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ pakeitimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal ES ir Egipto asociacijos susitarimą įsteigtoje Asociacijos taryboje dėl numatomo sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas ES ir Egipto asociacijos susitarimo 4 protokolai, priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimas, steigiantis Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją

Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją¹ (toliau – Susitarimas), siekiama sudaryti sąlygas palaipsniui liberalizuoti prekybą prekėmis, paslaugomis ir kapitalu. Susitarimas įsigaliojo 2004 m. birželio 1 d.

2.2. Asociacijos taryba

Pagal Susitarimo 74 straipsnio nuostatas įsteigta Asociacijos taryba gali nuspręsti iš dalies pakeisti 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ nuostatas (4 protokolo 3 straipsnis²). Asociacijos taryba savo sprendimus ir rekomendacijas priima abiejų Susitarimo šalių sutarimu (Asociacijos susitarimo 76 straipsnis).

2.3. Numatomas Asociacijos tarybos aktas

Asociacijos taryba kitame savo posėdyje arba pasikeisdama laiškais turi priimti sprendimą dėl 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ nuostatų pakeitimo (toliau – numatomas aktas).

Numatomo akto tikslas – atlikti du 3 skirsnyje aprašytus 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ nuostatų pakeitimus.

Numatomas aktas šalims taps privalomas pagal Asociacijos susitarimo 76 straipsnio 2 dalį.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Bendrosios aplinkybės

Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninėje konvencijoje (toliau – PEM konvencija arba Konvencija) išdėstytos nuostatos dėl prekių, kuriomis prekiaujama pagal atitinkamus susitariančiųjų šalių sudarytus susitarimus, kilmės. ES ir Egiptas Konvenciją pasirašė atitinkamai 2011 m. birželio 15 d. ir 2013 m. spalio 9 d.

ES ir Egiptas savo priėmimo dokumentus Konvencijos depozitarui deponavo atitinkamai 2012 m. kovo 26 d. ir 2014 m. balandžio 23 d. Todėl Konvencija, taikant jos 10 straipsnio 2 dalį, ES ir Egiptui įsigaliojo atitinkamai 2012 m. gegužės 1 d. ir 2014 m. birželio 1 d.

Konvencijos 6 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena susitariančioji šalis imasi tinkamų priemonių veiksmingam Konvencijos taikymui užtikrinti. Todėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociacijos susitarimu įsteigta Asociacijos taryba turėtų priimti sprendimą, kuriuo 4 protokole „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio

¹ OL L 304, 2004 9 30, p. 39.

² OL L 334, 2015 12 22, p. 64.

bendradarbiavimo metodų“ nustatomos Konvencijos taisyklės. Tai padaryta į 4 protokolą įtraukus nuorodą į Konvenciją, pagal kurią ji bus taikoma.

Be to, per Konvencijos keitimo procesą nustatytos naujos modernizuotos ir lankstesnės prekių kilmės taisyklės. Oficialius Konvencijos pakeitimus susitariančiosios šalys vienbalsiai priėmė 2023 m. gruodžio 7 d. Iš dalies pakeista Konvencija bus pradėta taikyti tik nuo 2025 m. sausio 1 d.

Dėl šių priežasčių, kol paaiškės keitimo proceso rezultatai, Egiptas paprašė leisti kuo greičiau pradėti taikyti naujas taisykles kaip alternatyvą dabartinėms Konvencijos taisyklėms. Šis prašymas paaiškintas toliau.

Visuotinis pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklių taikymas

Numatoma, kad šias alternatyvias kilmės taisykles, dar vadinamas pereinamojo laikotarpio taisyklėmis, ES ir Egiptas dvišaliu pagrindu pasirinktinai taikys laikinai, kol įsigalios Konvencijos pakeitimai. Jas ketinama taikyti kaip alternatyvą Konvencijos taisyklėms, nes pastarosios nustatytos nedarant poveikio principams, nustatytiems atitinkamuose susitarimuose ir kituose susijusiuose dvišaliuose susitariančiųjų šalių susitarimuose. Taigi šios taisyklės nebus privalomos ir jas pasirinktinai galės taikyti ekonominės veiklos vykdytojai, norintys naudotis lengvatomis, kurios grindžiamos naujomis taisyklėmis, o ne Konvencijos nuostatomis. Jomis nesiekama pakeisti Konvencijos (ji ir toliau bus taikoma susitariančiosioms šalims) ir jos nepakeis pagal Konvenciją galiojančių susitariančiųjų šalių teisių ir pareigų.

Nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. jau įsigaliojo Konvencijos susitariančiųjų šalių dvišalių protokolų dėl kilmės taisyklių tinklas ir todėl galima taikyti pereinamojo laikotarpio taisykles³. Likusiose susitariančiose šalyse įgyvendinant pereinamojo laikotarpio taisykles pasiekta pažanga, bet šalys turi užbaigti priėmimo procedūras. Šis tinklas sudaro sąlygas taikyti kumuliaciją tarp pereinamojo laikotarpio taisykles taikančių susitariančiųjų šalių.

2021 m. pradžioje ES nusiuntė Egiptui pasiūlymą⁴ priimti šias alternatyvias kilmės taisykles. 2022 m. spalio 18 d. Kaire įvykusiame paskutiniame Muitinių bendradarbiavimo pakomitečio posėdyje Egiptas informavo ES, kad šioms taisyklėms pritarta su vienintele išlyga dėl A priedėlio 8 straipsnio 4 dalies išnašos⁵. Todėl reikia pateikti naują pasiūlymą be šios išnašos. Išbraukus šią išnašą abiejų Susitarimo šalių eksportuotojai bus įpareigoti kilmės įrodymuose nurodyti bendrų partnerių pavadinimus (vardus ir pavardes) tais atvejais, kai taikoma įstrižinė kumuliacija. Šio pakeitimo poveikis eksportuotojams bus nedidelis ir jie galės pasinaudoti ES ir Egipto taikomomis pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklėmis.

PEM konvencijos ir pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklių tarpusavio atitiktis

Pereinamojo laikotarpio taisyklėse numatyta galimybė taikyti abiejų kilmės taisyklių rinkinių tarpusavio atitikties principą, t. y. kilmės įrodymą leidžiama išduoti atgaline data, remiantis pagal PEM konvencijos taisykles išduotu įrodymu, su sąlyga, kad produktai atitinka abiejų taisyklių rinkinių reikalavimus (21 straipsnio 1 dalies d punktas).

Kitoms susitariančiosioms šalims PEM zonoje pradėjus pereinamojo laikotarpio kilmės taisykles įgyvendinti lygiagrečiai su PEM konvencijos taisyklėmis, suinteresuotieji subjektai atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad dviejų taisyklių rinkinių egzistavimas trukdo tinkamai taikyti

³ OL C 51, 2023 2 10, p. 1.

⁴ 2020 m. lapkričio 27 d. ST 11999/20 ir ST 11075/20, <http://register.consilium.europa.eu>.

⁵ „Šalys susitaria atleisti nuo pareigos į kilmės įrodymą įtraukti 8 straipsnio 3 dalyje nurodytą įrašą“.

pereinamojo laikotarpio taisyklės, nes jose nustatyta abiejų taisyklių rinkinių tarpusavio atitikties principo taikymo procedūra yra sudėtinga.

Pereinamojo laikotarpio taisyklės taikančios susitariančiosios šalys susitarė, kad pagal PEM konvencijos kilmės taisyklės išduotas kilmės įrodymas turėtų būti *automatiškai* laikomas galiojančiu pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės, jei tenkinamos trys sąlygos:

- (1) Taisyklių tarpusavio atitikties principas **neturėtų** būti taikomas tais atvejais, kai kilmės statusas įgyjamas taikant kumuliaciją su medžiagomis (arba perdirbimo operacijomis), kurių kilmės šalis yra pereinamojo laikotarpio taisyklių netaikanti PEM konvencijos susitariančioji šalis arba su kuriomis kumuliacija negalima.
- (2) Šis principas turėtų būti taikomas tik tiems gaminiais, kuriems taikomos pereinamojo laikotarpio taisyklės yra švelnesnės nei PEM konvencijos taisyklės.
- (3) Tik PEM konvencijos kilmės taisyklės atitinkantys produktai galėtų būti laikomi turinčiais kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio taisyklės.

Dėl tokio požiūrio reikėtų iš dalies pakeisti įvairius ES ir jos partnerių, taikančių pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės, dvišalius prekybos susitarimus, t. y. iš dalies pakeisti įvairių dvišalių prekybos susitarimų protokolą dėl kilmės taisyklių (protokolo dėl kilmės taisyklių A priedėlio 8 straipsnio 1 dalies b punktą).

Egiptas jau nuo pat pradžių paprašė į naujas alternatyvias taisyklės įtraukti automatinės taisyklių tarpusavio atitikties principą.

Taryba turėtų nustatyti poziciją, kurios ES turi laikytis Asociacijos taryboje.

Su dabartine Konvencija susiję siūlomi pakeitimai yra techninio pobūdžio ir nekeičia šiuo metu galiojančio protokolo dėl kilmės taisyklių esmės. Taigi jų poveikio vertinimo atlikti nebūtina.

3.1. Išsami informacija apie alternatyvias kilmės taisyklės

Siūlomuose pakeitimuose dėl alternatyvių kilmės taisyklių, kurios ES ir 13 šalių partnerių⁶ jau galioja nuo 2021 m. rugsėjo 1 d., įvedimo numatytos papildomos lankstumo priemonės ir modernizavimo elementai, dėl kurių Sąjunga jau susitarė kituose dvišaliuose susitarimuose (ES ir Kanados išsamiaje ekonomikos ir prekybos susitarime, ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarime, ES ir Japonijos ekonominės partnerystės susitarime ir ES ir Pietų Afrikos vystymosi bendrijos ekonominės partnerystės susitarime) arba lengvatų sistemose (bendrojoje lengvatų sistemoje). Pagrindiniai pakeitimai:

- a) Tik tam tikroje šalyje ar teritorijoje gauti produktai. Laivams taikomos sąlygos

Alternatyviose taisyklėse nustatytos vadinamosios laivams taikomos sąlygos (pereinamojo laikotarpio taisyklių 3 straipsnio 2 dalis) yra paprastesnės ir suteikia daugiau lankstumo. Palyginti su dabartiniu tekstu (PEM konvencijos I priedėlio 4 straipsnio 2 dalis), išbrauktos tam tikros sąlygos (t. y. konkretūs įgulai taikomi reikalavimai); kai kurios kitos sąlygos iš dalies pakeistos siekiant užtikrinti didesnį lankstumą (nuosavybė).

- b) Pakankamas apdorojimas arba perdirbimas. Vidurkis

Siūlomomis alternatyviomis taisyklėmis (pereinamojo laikotarpio taisyklių 4 straipsnis) eksportuotojui suteikiama galimybė prašyti muitinės leidimo apskaičiuoti kilmės statuso neturinčių

⁶ OL C 51, 2023 2 10, p. 1.

medžiagų gamintojo kainą (*ex-works* kainą) ir vertę pagal vidurkį, siekiant atsižvelgti į sąnaudų ir valiutų kurso svyravimus. Tai eksportuotojams turėtų užtikrinti didesnę nuspėjamumą.

c) Leistinasis nuokrypis

Dabartinis leistinasis nuokrypis (PEM konvencijos I priedėlio 5 straipsnis) yra 10 % produkto gamintojo kainos (*ex-works* kainos).

Siūlomame tekste (pereinamojo laikotarpio taisyklių 5 straipsnis) žemės ūkio produktams nustatomas 15 % leistinasis nuokrypis nuo produkto neto masės, o pramonės produktams – 15 % leistinasis vertės nuokrypis nuo produkto gamintojo kainos (*ex-works* kainos).

Leistinasis svorio nuokrypis yra objektyvesnis kriterijus, o 15 % riba turėtų užtikrinti pakankamai švelnias sąlygas. Be to, taip užtikrinama, kad tarptautinis biržos prekių kainų svyravimas neturėtų įtakos žemės ūkio produktų kilmei.

d) Kumuliacija

Siūlomame tekste (pereinamojo laikotarpio taisyklių 7 straipsnis) išlaikoma nuostata dėl įstrižinės kumuliacijos (PEM konvencijos I priedėlio 3 straipsnis) taikymo visiems produktams su sąlyga, kad kumuliaciją taikantiems partneriams yra priimtinos tos pačios alternatyvios kilmės taisyklės. Be to, numatoma galimybė taikyti visišką bendrąją kumuliaciją visiems produktams, išskyrus Suderintos sistemos (SS) 50–63 skirsniuose išvardytus tekstilės gaminius ir drabužius.

Maža to, numatoma galimybė taikyti visišką dvišalę kumuliaciją SS 50–63 skirsniams priskiriamams produktams. Galiausiai Sąjunga ir Egiptas turės galimybę susitarti išplėsti visiškos bendrosios kumuliacijos taikymo sritį – įtraukti ir SS 50–63 skirsniams priskiriamus produktus.

e) Apskaitos atskyrimas

Pagal dabartines taisykles (PEM konvencijos I priedėlio 20 straipsnis) muitinė gali leisti taikyti apskaitos atskyrimą tais atvejais, kai „atskirai laikant [...] medžiagas patiriamos didelės išlaidos ar kyla materialinių sunkumų“. Iš dalies pakeistoje taisyklėje (pereinamojo laikotarpio taisyklių 12 straipsnis) nustatyta, kad muitinė gali leisti taikyti apskaitos atskyrimo metodą „jei [...] naudojamos kilmės statusą turinčios ir jo neturinčios pakeičiamos medžiagos“.

Prašydamas leisti taikyti apskaitos atskyrimo metodą eksportuotojas nebeturės pagrįsti, kad laikant medžiagas atskirai patiriama didelių išlaidų ar kyla materialinių sunkumų; pakaks nurodyti, kad yra naudojamos pakeičiamos medžiagos.

Kilmės statusą turinčios ir jo neturinčios cukraus – medžiagos ar galutinio produkto – atsargos nebeturės būti laikomos fiziškai atskirtos.

f) Teritoriškumo principas

Pagal dabartines taisykles (PEM konvencijos I priedėlio 11 straipsnis) tam tikras apdorojimo arba perdirbimo operacijas tam tikromis sąlygomis leidžiama atlikti už teritorijos ribų, išskyrus SS 50–63 skirsniams priskiriamų produktų, pvz., tekstilės gaminių, atveju. Siūlomose taisyklėse (pereinamojo laikotarpio taisyklių 13 straipsnis) tekstilės gaminiams išimties nebėra.

g) Nekeitimas

Siūloma nekeitimo taisyklė (pereinamojo laikotarpio taisyklių 14 straipsnis, kuriuo pakeičiamos PEM konvencijos I priedėlio 12 straipsnyje išdėstytos tiesioginio gabenimo taisyklės nuostatos) sudaro švelnesnes sąlygas kilmės statusą turinčių produktų judėjimui tarp susitariančiųjų šalių. Ji turėtų padėti išvengti situacijų, kai produktų, dėl kurių kilmės statuso nekylo jokių abejonių, neleidžiama importuoti taikant lengvatinį tarifą, nes nėra tenkinami formalūs tiesioginio gabenimo nuostatos reikalavimai.

h) Draudimas taikyti sąlyginį apmokestinimą arba neapmokestinimą muitais

Pagal dabartines taisykles (PEM konvencijos I priedėlio 14 straipsnis) bendras draudimo taikyti sąlyginį apmokestinimą principas taikomas medžiagoms, panaudotoms gaminant bet kurį produktą. Pagal siūlomas taisykles (pereinamojo laikotarpio taisyklių 16 straipsnis) draudimas panaikinamas visiems produktams, išskyrus medžiagas, panaudotas gaminant SS 50–63 skirsniais priskiriamus produktus. Vis dėlto tekste taip pat nustatytos kai kurios draudimo taikyti sąlyginį apmokestinimą muitais šiems produktams išimtys.

i) Kilmės įrodymas

Tekste vietoj dvejopo kilmės įrodymo (EUR.1 ir EUR.MED (PEM konvencijos I priedėlio 16 straipsnis)) nustatytas vieno tipo kilmės įrodymas (EUR.1 arba kilmės deklaracija (pereinamojo laikotarpio taisyklių 17 straipsnis)) ir taip iš esmės supaprastinta sistema. Tai turėtų padėti ekonominės veiklos vykdytojams geriau laikytis reikalavimų ir išvengti klaidų dėl sudėtingų taisyklių, taip pat palengvinti valdymą muitinėms. Be to, tai neturėtų turėti įtakos kilmės įrodymų tikrinimo pajėgumams, kurie išlieka tokie patys.

Siūlomose taisyklėse (pereinamojo laikotarpio taisyklių 17 straipsnio 3 dalis) taip pat numatoma galimybė susitarti dėl registruotųjų eksportuotojų sistemos (REX) taikymo. Šie bendroje duomenų bazėje registruoti eksportuotojai patys bus atsakingi už pareiškimų apie prekių kilmę surašymą, taigi nebereikės taikyti patvirtintų eksportuotojų procedūros. Pareiškimas apie prekių kilmę turės tokią pačią teisinę galią kaip ir kilmės deklaracija arba EUR.1 judėjimo sertifikatas.

Be to, siūlomose taisyklėse numatyta galimybė susitarti dėl kilmės įrodymų, kurie išduodami ir (arba) pateikiami elektroninėmis priemonėmis, naudojimo.

Kad būtų galima atskirti produktus, kuriems kilmės statusas suteiktas pagal alternatyvias taisykles, nuo produktų, kuriems kilmės statusas suteiktas pagal Konvenciją, alternatyviomis taisyklėmis pagrįstuose kilmės sertifikatuose arba sąskaitos faktūros deklaracijose turės būti pateikiamas įrašas, nurodantis taikytas taisykles.

j) Kilmės įrodymo galiojimas

Kilmės įrodymo galiojimo laikotarpį siūloma pratęsti nuo 4 iki 10 mėnesių (pereinamojo laikotarpio taisyklių 23 straipsnis ir PEM konvencijos I priedėlio 23 straipsnis). Tai taip pat turėtų sudaryti švelnesnes sąlygas kilmės statusą turinčių produktų judėjimui tarp Susitarimo šalių.

3.2. Sąrašo taisyklės

3.2.1. Žemės ūkio produktai

a) Vertė ir svoris

Kilmės statuso neturinčių medžiagų apribojimai buvo išreikšti tik verte. Siekiant išvengti kainų ir valiutos kurso svyravimų, naujos ribos išreikštos svoriu (pvz., ex 19, 20 skirsniai arba 2105, 2106 pozicijos), kartu išbraukiant kai kuriuos cukrui taikomus apribojimus (pvz., 8 skirsnis arba SS 2202).

Alternatyviomis taisyklėmis padidinta svorio riba (nuo 20 % iki 40 %) ir numatyta galimybė kai kurių pozicijų atveju rinktis vertę arba svorį. Pakeitimai susiję su šiais SS skirsniais ir pozicijomis: ex 1302, 1704 (pagal alternatyvią taisyklę pasirenkamas svoris arba vertė), 18 (1806 – pagal alternatyvią taisyklę pasirenkamas svoris arba vertė), 1901.

b) Pritaikymas prie tiekimo praktikos

Kitiems žemės ūkio produktams (t. y. aliejams, riešutams, tabakui) taikomos lankstesnės taisyklės, pritaikytos prie ekonominių realių, ypač tai pasakytina apie SS 14, 15, 20 (įskaitant 2008 poziciją), 23 ir 24 skirsnius. Alternatyviomis taisyklėmis užtikrinama regioninio ir pasaulinio tiekimo pusiausvyra, pvz., 9 ir 12 skirsnių atveju. Taip pat supaprastintos taisyklės (sumažinta išimčių) 4, 5, 6, 8, 11 ir ex 13 skirsniuose.

3.2.2. *Pramonės produktai (išskyrus tekstilės gaminius)*

Kompromisiniame pasiūlyme yra esminių pakeitimų, palyginti su dabartinėmis taisyklėmis:

- daugelio produktų atveju pagal dabartinės atitinkamų skirsnių taisyklės taikoma dviguba kumuliacinė sąlyga. Ji bus pakeista tik viena sąlyga (SS 74, 75, 76, 78 ir 79 skirsniai);
- išbraukta daug specialių taisyklių, kuriomis nukrypstama nuo atitinkamų skirsnių taisyklių (SS 28, 35, 37, 38 ir 83 skirsniai). Dėl šio horizontalesnio požiūrio veiklos vykdytojams ir muitinėms bus paprasčiau dirbti;
- į dabartinės atitinkamų skirsnių taisyklės įtraukiamos alternatyvios taisyklės, kurios eksportuotojui suteikia daugiau galimybių pasirinkti, kaip tenkinti kilmės kriterijų (27, 40, 42, 44, 70 ir 83, 84 ir 85 skirsniai).

Visais šiais pakeitimais atnaujinamos ir modernizuojamos sąrašo taisyklės ir dėl to apskritai bus lengviau atitikti kriterijus, kad produktas įgytų kilmės statusą. Be to, minėta galimybė taikyti tam tikro laikotarpio vidurkį apskaičiuojant kilmės statuso neturinčių prekių gamintojo kainą (*ex-works* kainą) ir vertę eksportuotojams sudarys dar paprastesnes sąlygas.

3.2.3. *Tekstilės gaminiai*

Nustatytos naujos tekstilės gaminių ir drabužių laikinojo išvežimo perdirbti ir leistinių nuokrypių taikymo galimybės. Be to, šiems produktams (ypač audiniams, kuriuos taps lengviau gauti) nustatyti nauji kilmės statuso suteikimo procesai. Galiausiai šiems produktams bus taikoma ir visiška dvišalė kumuliacija. Tokia kumuliacija leis atsižvelgti į atliktas tekstilės medžiagų perdirbimo operacijas (t. y. audimą, verpimą ir t. t.), susijusias su gamybos procesu kumuliacijos zonoje.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. *Principai*

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „*nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą*“.

Sąvoka „*teisinę galią turintys aktai*“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“⁷.

4.1.2. *Taikymas aptariamuoju atveju*

Asociacijos taryba yra susitarimu, būtent Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, įsteigtas organas.

Remiantis šio Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo 4 protokolo 3 straipsniu, Asociacijos taryba gali nuspręsti iš dalies pakeisti to protokolo nuostatas.

⁷ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo Vokietija prieš Tarybą, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Aktas, kurį turi priimti Asociacijos taryba, yra teisinę galią turintis aktas. Numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę, vadovaujantis Asociacijos susitarimo 76 straipsnio 2 dalimi.

Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnio 3 dalis ir 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 3 dalis ir 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

5. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomi pakeitimai, susiję su alternatyvių kilmės taisyklių įvedimu, grindžiami kilmės taisyklių modernizavimo principu siekiant jas suderinti su naujomis tendencijomis, nustatytomis neseniai sudarytuose laisvosios prekybos susitarimuose. Iš dalies pakeistos PEM konvencijos taisyklės daugiausia apima tokius muitinės procedūrų paprastinimo elementus ir modernizavimo elementus kaip:

Pakankamas apdorojimas arba perdirbimas. Vidurkis. Produktų gamintojo kainos (*ex-works* kainos) ir kilmės statuso neturinčių medžiagų vertės apskaičiavimas pagal vidurkį atsižvelgiant į rinkos svyravimus eksportuotojams užtikrina didesnę nuspėjamumą.

Kilmės įrodymas. Kilmės įrodymas bus supaprastintas, nes bus naudojamas tik vieno tipo – EUR.1 – kilmės sertifikatas.

Kilmės įrodymo galiojimas. Galiojimo laikotarpis pailginamas nuo 4 iki 10 mėnesių ir taip sudaromos švelnesnės sąlygos kilmės statusą turinčių produktų judėjimui.

Šie PEM konvencijos pakeitimai neturi apčiuopiamo poveikio ES biudžetui, kadangi jų taikymo sritis daugiausia susijusi su palankesnių prekybos sąlygų sudarymu ir šiuolaikinės muitinių praktikos konsolidavimu. Jie suteikia galimybę sudaryti neprivalomas palankesnes sąlygas tose srityse, kurios ir toliau priklauso valdžios institucijų kompetencijai, tačiau nedaro poveikio taisyklių esmei (apskaitos atskyrimui, prekių kilmės įrodymams, vidurkio nustatymui). Vieni paprastinimo aspektai (pvz., laivams taikomų kriterijų sumažinimas) užtikrina didesnę nuspėjamumą, nes panaikinamos sąlygos, kurias muitinei šiuo metu sunku kontroliuoti, o kiti aspektai (nekeitimas) yra susiję su logistika ir nedaro poveikio taisyklių esmei.

Nors sąlyginio apmokestinimo muitais nuostatos iš dalies keičiamos, draudimas taikyti sąlyginį apmokestinimą muitais išlieka tekstilės gaminių ir drabužių sektoriuje, kuris tebėra vienas iš pagrindinių prekybos PEM zonoje sektorių. Iš dalies pakeistomis taisyklėmis kodifikuojamas *status quo* – išlaikomas kai kuriose susitariančiose šalyse šiuo metu taikomas draudimas. Siūlomu platesniu visiškos kumuliacijos taikymu PEM zonoje siekiama stiprinti esamus prekybos modelius

joje ir jų papildomumą, tačiau tai neturėtų daryti didelio poveikio ES renkams muitams, nes produktai, kuriems taikoma kumuliacija, turės atitikti jiems taikomą pridėtinės vertės zonoje reikalavimą, kad būtų galima pasinaudoti lengvatomis, kaip dabar ir yra.

Žemės ūkio ir perdirbtų žemės ūkio produktų sektoriui taikomų sąrašo taisyklių pakeitimus iš esmės sudaro pritaikyta metodika, nedaranti poveikio taisyklių esmei. Dabartinės ribos, šiuo metu išreikštos verte, bus išreikštos svoriu. Šis kriterijus objektyvesnis, taigi muitinei lengviau kontroliuoti jo taikymą. Konkretiems pramonės produktams taikomų taisyklių paprastinimo poveikis pajamoms iš muitų turėtų būti nedidelis, nes daugeliu atvejų dėl to gali labiau keistis tiekimo šaltiniai, o ne augti lengvatinis importas iš PEM šalių, pakeisdamas importą, kuriam anksčiau buvo taikomi importo muitai. Todėl šių pakeitimų poveikis pajamoms iš importo muitų nėra kiekybiškai įvertinamas. Kalbant apie prekybą ir jos poveikį lengvatų taikymui, naujose taisyklėse numatyti palengvinimai orientuoti į visos zonos (pvz., tekstilės sektoriaus, kuriame lengvatos jau taikomos labai plačiai) ekonominę integraciją. Patobulintomis tekstilės gaminių ir kumuliacijos taisyklėmis iš esmės siekiama padidinti jau esamą regiono integraciją ir medžiagų prieinamumą zonoje, o ne leisti importuoti didesnę kiekį kilmės statuso neturinčių medžiagų iš zonai nepriklausančių šalių.

6. SIŪLOMO AKTO SKELBIMAS

Asociacijos tarybos aktu bus iš dalies pakeistas Asociacijos susitarimas, todėl tikslinga priimtą aktą paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, dėl to susitarimo 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ pakeitimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 3 dalį ir 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- 1) Sąjunga Tarybos sprendimu 2004/635/EB⁸ sudarė Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimą, steigiantį Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją (toliau – Susitarimas), ir jis įsigaliojo 2006 m. birželio 1 d. Į Susitarimą įtrauktas 4 protokolai „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“;
- 2) remiantis 4 protokolo „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“⁹ 3 straipsniu, pagal Susitarimo 74 straipsnio 1 dalį įsteigta Asociacijos taryba (toliau – Asociacijos taryba) gali nuspręsti iš dalies pakeisti to protokolo nuostatas. Pagal Susitarimo 76 straipsnio 2 dalį, priimti sprendimai šalims yra privalomi ir jos imasi būtinų priemonių jiems įgyvendinti;
- 3) Asociacijos taryba kitame savo posėdyje arba pasikeisdama laiškais turi priimti sprendimą dėl siūlomo 4 protokolo pakeitimo;
- 4) todėl tikslinga nustatyti poziciją, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Asociacijos taryboje, nes jos sprendimas bus privalomas Sąjungai;
- 5) Sąjunga Tarybos sprendimu 2013/93/ES¹⁰ sudarė Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninę konvenciją (toliau – Konvencija) ir ji Sąjungoje įsigaliojo 2012 m. gegužės 1 d. Konvencijoje išdėstytos nuostatos dėl prekių, kuriomis prekiaujama pagal atitinkamus susitariančiųjų šalių sudarytus susitarimus, kilmės; jos taikomos nedarant poveikio tuose susitarimuose nustatytiems principams;

⁸ 2004 m. balandžio 21 d. Tarybos sprendimas dėl Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, sudarymo (OL L 304, 2004 9 30, p. 38).

⁹ 2015 m. rugsėjo 21 d. ES ir Egipto asociacijos tarybos sprendimas Nr. 1/2015 (OL L 334, 2015 12 22, p. 62).

¹⁰ 2011 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas 2013/93/ES dėl Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos pasirašymo Europos Sąjungos vardu (OL L 54, 2013 2 26, p. 4).

- 6) Konvencijos 6 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena susitariančioji šalis turi imtis tinkamų priemonių veiksmingam Konvencijos taikymui užtikrinti. Todėl Asociacijos taryba turėtų priimti sprendimą, kuriuo į Susitarimo 4 protokolą bus įtraukta dinaminė nuoroda į Konvenciją, kad būtų nurodoma į paskutinę galiojančią Konvencijos redakciją;
- 7) po diskusijų dėl Konvencijos pakeitimo nustatytos naujos modernizuotos ir lankstesnės kilmės taisyklės, kurios turi būti įtrauktos į Konvenciją. Sąjunga ir Egiptas išreiškė norą kuo greičiau pradėti alternatyviai taikyti naujas taisykles dvišaliu pagrindu kartu su dabartinėmis taisyklėmis, kol paaiškės galutiniai keitimo proceso rezultatai;
- 8) 2021 m. pradžioje, Tarybai priėmus sprendimą¹¹, kuriuo nustatoma ES pozicija Asociacijos taryboje, ES nusiuntė Egiptui sprendimo, kurį Asociacijos taryba turi priimti, kad būtų galima įgyvendinti pereinamojo laikotarpio kilmės taisykles, projektą. 2022 m. spalio 18 d. Kaire įvykusiame paskutiniame Muitinių bendradarbiavimo pakomitečio posėdyje Egiptas informavo ES, kad šioms taisyklėms pritarta su vienintele išlyga dėl atleidimo nuo A priedėlio 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos pareigos, taigi ES Tarybos sprendimas nebegali būti taikomas. Todėl nauju Tarybos sprendimu turėtų būti nustatyta nauja ES pozicija, kurios turi būti laikomasi ES ir Egipto asociacijos taryboje;
- 9) abi Susitarimo šalys susitarė neatleisti ekonominės veiklos vykdytojų nuo pareigos kilmės įrodymuose nurodyti bendrų partnerių pavadinimus (vardus ir pavardes) tais atvejais, kai taikoma įstrižinė kumuliacija;
- 10) 2020 m. vasario 5 d. Briuselyje įvykusiame pirmajame techniniame susitikime dėl pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklių dauguma Konvencijos susitariančiųjų šalių, įskaitant ES ir Egiptą, susitarė, kad peržiūrėtas Konvencijos taisykles (toliau – pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės) dvišaliu pagrindu laikinai įgyvendins lygiagrečiai su PEM konvencijos taisyklėmis, kol bus priimtos peržiūrėtos Konvencijos taisyklės;
- 11) Nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. jau įsigaliojo Konvencijos susitariančiųjų šalių dvišalių protokolų dėl kilmės taisyklių tinklas ir todėl galima taikyti pereinamojo laikotarpio taisykles¹². Likusiose susitariančiose šalyse įgyvendinant pereinamojo laikotarpio taisykles pasiekta pažanga, bet šalys turi užbaigti priėmimo procedūras;
- 12) pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklių tikslas – sušvelninti reikalavimus, kad būtų paprasčiau suteikti prekėms lengvatinės kilmės statusą. Pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės apskritai yra ne tokios griežtos kaip nustatytosios Konvencijoje, todėl Konvencijos taisyklės atitinkančios prekės (išskyrus kai kuriuos žemės ūkio produktus, priskiriamus Suderintos sistemos 2, 4–15, 16 (išskyrus perdirbtus žuvininkystės gaminius) ir 17–24 skirsniams) galėtų būti laikomos turinčiomis kilmės statusą ir pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisykles;
- 13) pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės taikomos lygiagrečiai su Konvencijoje nustatytomis kilmės taisyklėmis ir taip sukuriama dvi atskiros kumuliacijos zonos. Todėl A priedėlio 8 straipsnyje nustatyta galimybė visuotinai taikyti Konvencijos ir pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklių tarpusavio atitikties principą;
- 14) todėl Sąjungos pozicija Asociacijos taryboje turėtų būti grindžiama sprendimo projektu,

¹¹ 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/2064 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimu, steigiančiu Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją, dėl to susitarimo dalinio pakeitimo, pakeičiant jo 4 protokolą „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų“ (OL L 424, 2020 12 15, p. 31).

¹² OL C 51, 2023 2 10, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Asociacijos taryboje, grindžiama prie šio sprendimo pridėtu Asociacijos tarybos akto projektu.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė